

Силабус дисципліни «Облік у бюджетних установах»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ D1 · 071 ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

072 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК

120 годин · 4 кредити ЄКТС · 4 змістовних модулі

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Облік у бюджетних установах

Спеціальності: **D1 · 071** Облік і оподаткування · **072** Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Ступінь: Бакалавр

120

Годин

загальний обсяг дисципліни

4

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

4

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання облікової та фінансової інформації в контексті функціонування бюджетних установ: виявлення суттєвих даних, порівняння альтернативних підходів, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки розрахункових завдань, звітів та аналітичних записок. Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати облікові категорії та процедури, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти, висновки та аналітичні записки. Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час групового аналізу кейсів із практики бюджетних установ. • аналізувати навчальну, нормативну та статистичну інформацію у сфері державного обліку; • виділяти головне та узагальнювати результати обліково-аналітичної роботи; • планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; • коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; • брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.	Фахові компетентності Розуміння сутності бухгалтерського обліку в бюджетних установах, його функцій та ролі в системі державного управління фінансами. Знання принципів функціонування бюджетних установ як суб'єктів державного сектору, їх організаційно-правових засад, системи фінансування та механізмів ведення обліку відповідно до НП(С)БОДС. Здатність застосовувати методологію бухгалтерського обліку активів, зобов'язань, доходів і видатків бюджетних установ; складати фінансову та бюджетну звітність відповідно до вимог чинного законодавства; орієнтуватися у плані рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі та системі Державного казначейства. • оцінювати фінансовий стан бюджетної установи за даними звітності; • визначати роль і функції бухгалтерського обліку в управлінні бюджетними коштами; • характеризувати систему розпорядників бюджетних коштів та їх повноваження; • орієнтуватися у кошторисному фінансуванні та порядку обліку видатків; • пояснювати вплив нормативно-правової бази на організацію обліку в державному секторі.	Результати навчання Пояснювати сутність облікових категорій та явищ у державному секторі: доходи, видатки, кошторис, розпорядник бюджетних коштів, НП(С)БОДС, фінансова та бюджетна звітність. Застосовувати план рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі та складати відповідні бухгалтерські записи за типовими операціями бюджетних установ. Характеризувати організаційно-правові засади діяльності бюджетних установ, визначати методик обліку необоротних активів, запасів, розрахунків, праці та заробітної плати; складати фінансову та бюджетну звітність бюджетної установи. Орієнтуватися в нормативно-правовій базі у сфері бухгалтерського обліку в державному секторі. • пояснювати економічний зміст облікових категорій державного сектору; • відображати господарські операції бюджетних установ у системі рахунків; • визначати порядок обліку активів, зобов'язань, доходів і видатків; • застосовувати НП(С)БОДС при веденні обліку та складанні звітності; • використовувати нормативні та інформаційні джерела для прийняття обґрунтованих облікових рішень.
---	---	---

Теоретичні основи та організація обліку в бюджетних установах

Тема 1.1

Теоретичні основи бухгалтерського обліку в бюджетних установах. Поняття бюджетної установи, правові засади діяльності, роль обліку в управлінні державними фінансами, бюджетна система та класифікація.

Тема 1.2

Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах: план рахунків державного сектору, форми обліку, облікові реєстри, облікова політика, система розпорядників бюджетних коштів.

Тема 1.3

Кошторис бюджетних установ. Поняття, структура та порядок складання кошторису, планування доходів і видатків, виконання кошторису через Державну казначейську службу.

Облік активів та розрахункових операцій

Тема 2.1

Облік необоротних активів бюджетних установ: основні засоби, нематеріальні активи — склад, класифікація, оцінка, амортизація, облікові записи відповідно до НП(С)БОДС 121, 122.

Тема 2.2

Облік запасів у бюджетних установах. Поняття, класифікація та оцінка запасів, документальне оформлення руху, відображення в системі рахунків відповідно до НП(С)БОДС 123.

Тема 2.3

Облік розрахункових операцій. Розрахунки з дебіторами та кредиторами, розрахунки з підзвітними особами, облік грошових коштів на рахунках у Державній казначейській службі.

Тема 2.4

Облік праці та заробітної плати в бюджетних установах. Особливості нарахування оплати праці, утримань, розрахунків із соціального страхування та відображення в обліку.

Облік доходів, видатків та власного капіталу

Тема 3.1

Облік доходів бюджетних установ: доходи загального та спеціального фондів, облік фінансування, отримання асигнувань, платних послуг відповідно до НП(С)БОДС 124.

Тема 3.2

Облік видатків бюджетних установ: склад і класифікація видатків, облік касових та фактичних видатків, їх відображення в системі рахунків та контроль виконання кошторису.

Тема 3.3

Облік власного капіталу та зобов'язань бюджетних установ: внесений капітал, результати виконання кошторису, облік фінансових результатів відповідно до НП(С)БОДС 128.

Тема 3.4

Облік виробничих та науково-дослідних робіт у бюджетних установах: особливості обліку діяльності навчальних майстерень, науково-дослідних робіт за договорами.

Фінансова та бюджетна звітність бюджетних установ

Тема 4.1

Фінансова звітність бюджетних установ. Склад, форми та порядок складання фінансової звітності відповідно до НП(С)БОДС 101; балансові та позабалансові форми, терміни подання.

Тема 4.2

Бюджетна звітність бюджетних установ. Особливості складання бюджетної звітності, звіт про виконання кошторису, порядок подання до органів Державної казначейської служби.

Тема 4.3

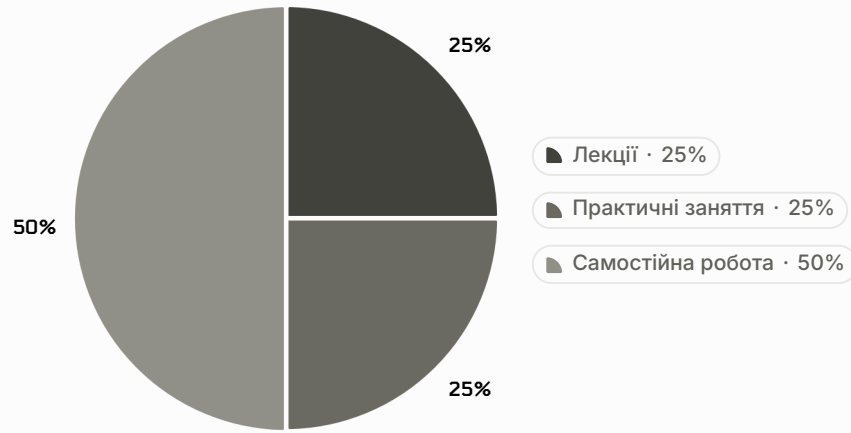
Внутрішній контроль і аудит у бюджетних установах. Основи державного фінансового контролю, внутрішній аудит, роль Рахункової палати та ДАСУ в контролі за використанням бюджетних коштів.

Розподіл навчального часу – 120 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 – Теоретичні основи обліку	3	3	5
	Тема 1.2 – Організація обліку	3	3	5
	Тема 1.3 – Кошторис установи	2	2	5
Модуль 2	Тема 2.1 – Необоротні активи	4	4	5
	Тема 2.2 – Запаси	3	3	5
	Тема 2.3 – Розрахункові операції	3	3	5
	Тема 2.4 – Оплата праці	4	4	5
Модуль 3	Тема 3.1 – Облік доходів	2	2	5
	Тема 3.2 – Облік видатків	2	2	5
	Тема 3.3 – Власний капітал і зобов'язання	2	2	5
	Тема 3.4 – Виробничі та НДР	2	2	5
Модуль 4	Тема 4.1 – Фінансова звітність	2	2	5
	Тема 4.2 – Бюджетна звітність	1	1	5
	Тема 4.3 – Контроль та аудит	1	1	5
Разом		34	34	75

 Загальний обсяг: **120 годин = 4 кредити ЄКТС**. Лекції – 30 год., практичні заняття – 30 год., самостійна робота – 60 год. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **120 годин (4 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (30 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу з обліку в державному секторі
- **Практичні (30 год.):** відпрацювання навичок, розв'язання облікових задач, складання звітності
- **Самостійна робота (60 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань, опрацювання НП(С)БОДС

□ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються працювати з нормативними джерелами та обліковою документацією самостійно.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за навчальними посібниками з обліку в бюджетних установах (Череп А.В., Гамова О.В., Козачок І.А.; Тетеря В.М. та ін.), НП(С)БОДС у державному секторі (стандарти 101–130), Бюджетним кодексом України та Законом «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність». Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні поняття та порівнювати підходи різних авторів до трактування облікових категорій.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Міністерства фінансів України (mof.gov.ua), Державної казначейської служби (treasury.gov.ua), Рахункової палати (rp.gov.ua), Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua) та порталу «Бюджетна бухгалтерія» (buhgalter.com.ua). Аналіз НП(С)БОДС, статистичних звітів щодо виконання бюджету, пошук актуальної нормативної інформації для навчальних завдань.

Індивідуальні завдання

Виконання розрахункових завдань із відображення господарських операцій бюджетних установ у системі рахунків; аналітичних завдань щодо складання кошторису, бухгалтерського балансу та звіту про виконання бюджету; творчих завдань — підготовка аналітичних записок з актуальних питань обліку в державному секторі. Очікуваний результат — уміння застосовувати теорію на практиці та обґрунтовувати облікові рішення.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання умов задач, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання алгоритмів складання облікових записів; підготовка до тестувань через вивчення НП(С)БОДС, кореспонденцій рахунків та базових облікових підходів; підготовка до контрольних робіт за кожним змістовним модулем через систематизацію знань і розв'язання типових задач з обліку в бюджетних установах.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: розрахункові та аналітичні вправи за темами змістовного модуля (складання облікових записів, розрахунок показників звітності, аналіз кошторису). Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або реферат, що охоплює теми змістовних модулів (теоретичні питання, складання облікових записів, аналіз фінансової та бюджетної звітності установи). Оцінюються повнота відповіді, правильність кореспонденції рахунків та обґрунтованість висновків.

3

Підсумковий контроль

Залік або іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування та розв'язання практичних задач. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Облік у бюджетних установах» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері обліку, фінансів та аудиту в державному секторі. Такий підхід сприяє глибшому розумінню облікових процесів, розвитку аналітичного мислення та вмінню застосовувати набуті знання під час розв'язання фахових завдань.

Лекції Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць кореспонденцій рахунків і прикладів із практики бюджетних установ; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.	Кейс-стаді Аналіз реальних облікових ситуацій бюджетних установ; студенти виявляють проблему у веденні обліку, пропонують рішення та обґрунтовують відповідні бухгалтерські записи.	Практичні задачі Розрахункові вправи за темами (складання кошторису, відображення операцій з необоротними активами, запасами, розрахунками, заробітною платою); відпрацювання алгоритмів складання звітності.
Дискусії Обговорення актуальних проблем обліку в державному секторі України (реформа обліку, НП(С)БОДС, цифровізація звітності); розвиток критичного мислення та аргументації.	Робота з нормативними документами Опрацювання НП(С)БОДС, Бюджетного кодексу, наказів Міністерства фінансів та Державної казначейської служби; формування навичок роботи з нормативно-правовою базою державного обліку.	Самостійне дослідження Підготовка аналітичних записок, міні-рефератів і презентацій за обраною темою у сфері обліку бюджетних установ; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації облікової інформації.
Тестування та опитування Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей у сфері бюджетного обліку.		
 Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійними програмами спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» та 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».		

Рекомендована література та ресурси

1. Тетеря В. М., Іванченко В. В., Подорожній М. В. та ін. Бухгалтерський облік у бюджетних установах : навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Сокурєнка. — Вінниця : ХНУВС, 2025. — 328 с.
2. Череп А. В., Гамова О. В., Козачок І. А. Облік у бюджетних установах : навч. посіб. — Київ : Видавничий дім «Кондор», 2024. — 250 с.
3. Лень В. С. (ред.) Облік у бюджетних установах : навч. посіб. — 2023. — 564 с.
4. Мельник Т. Г., Михальська О. Л., Трав'янська Н. Облік і контроль в бюджетних установах : підручник. — Київ : Видавничий дім «Кондор», 2023.
5. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник. — Житомир : Університет «Полісся», 2024. — 317 с.
6. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
7. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
8. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі (НП(С)БОДС 101–130). — URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja>
9. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі та Порядок його застосування, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2015 № 1219. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
10. Наказ Міністерства фінансів України від 11.07.2024 № 338 «Про затвердження Змін до НП(С)БОДС 122 «Нематеріальні активи». — URL: <https://mof.gov.ua/>
11. Наказ Міністерства фінансів України від 08.07.2024 № 329 «Про затвердження Змін до НП(С)БОДС 129 «Інвестиційна нерухомість». — URL: <https://mof.gov.ua/>
12. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. — URL: <https://mof.gov.ua/>
13. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. — URL: <https://www.treasury.gov.ua/>
14. Офіційний сайт Рахункової палати України. — URL: <https://rp.gov.ua/>
15. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. — URL: <https://www.dasu.gov.ua/>
16. Офіційний сайт Верховної Ради України (законодавча база). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
17. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Міністерства фінансів України (НП(С)БОДС). — URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja>
19. Портал «Бюджетна бухгалтерія» (нормативні акти, роз'яснення, шаблони). — URL: <https://buhgalter.com.ua/>
20. Портал «Облік у бюджетних установах» (практичні матеріали). — URL: <https://oblikbudget.com.ua/>
21. Децентралізація: офіційний портал реформи місцевого самоврядування (фінансові питання бюджетних установ). — URL: <https://decentralization.gov.ua/>
22. Журнал «Економіка та суспільство» (електронне видання). — URL: <https://economyandsociety.in.ua/>
23. Державна служба статистики України. — URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>